

**РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН
ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
ТУКАЕВСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА**

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

«23» 06 2020г.

г. Набережные Челны

№ 2297

«Об утверждении районной программы
«Развитие культуры Тукаевского муниципального
района на 2020 – 2021 годы»

В соответствии с Бюджетным кодексом Российской Федерации и в целях реализации государственной политики в области культуры Тукаевского муниципального района Республики Татарстан,

ПОСТАНОВЛЯЕТ:

1. Утвердить районную программу «Развитие культуры Тукаевского муниципального района на 2020 – 2021 годы».
2. Рекомендовать Финансово-бюджетной палате Тукаевского муниципального района осуществить финансирование программы в пределах ассигнований, предусматриваемых на эти цели в местном бюджете.
3. Разместить настоящее постановление на официальном сайте муниципального района Республики Татарстан и официальном портале правовой информации Республики Татарстан.
4. Контроль за исполнением настоящего постановления возложить на заместителя руководителя Исполнительного комитета района по социальным вопросам Бариева И.И.

**Руководитель
Исполнительного комитета**

Л.Г. Авзалов

Приложение
к Постановлению руководителя
Исполнительного комитета
муниципального района
от « 23 » 06 2020 № 2287

**Муниципальная программа «Развитие культуры
Тукаевского муниципального района на 2020 – 2021 годы»**

Паспорт Программы

Название Программы	Муниципальная программа «Развитие культуры Тукаевского муниципального района на 2020 – 2021 гг.»
Основания для разработки Программы	Федеральный закон от 06.10.2003 № 131 – ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации»; Постановление Кабинета Министров РТ от 16.12.2013г. № 997 «Об утверждении Государственной программы «Развитие культуры Республики Татарстан» на 2014 – 2021 годы»; Статья 179 бюджетного кодекса РФ.
Заказчик Программы	Исполнительный комитет Тукаевского муниципального района Республики Татарстан (далее – Исполком ЕМР)
Разработчик Программы	Отдел культуры Исполнительного комитета Тукаевского муниципального района
Исполнитель и соисполнители программы	Отдел культуры Исполнительного комитета Тукаевского муниципального района и соисполнители: 1. МБУ «Центр культуры и досуга Тукаевского муниципального района» 2. МБУ «Централизованная библиотечная система Тукаевского муниципального района» 3. МБУК «Музей боевой славы «Гиндукуш» Тукаевского муниципального района 4. МБУ ДО «Детская школа искусств» Тукаевского муниципального района
Цели и задачи Программы	Цели Программы: Удовлетворение потребностей населения в сфере культуры и искусства, повышение привлекательности и эффективности деятельности учреждений культуры и дополнительного образования Тукаевского муниципального района. Задачи программы: 1. Создание оптимальных условий, оснащение и совершенствование материально – технической базы муниципальных учреждений культуры и дополнительного образования. 2. Создание условий для доступности участия всего населения в культурной жизни, а также вовлеченности детей, молодежи, лиц среднего и пожилого возраста в активную социокультурную деятельность, в том числе и на селе. 3. Обеспечение эффективного функционирования сферы культуры. 4. Информатизация библиотек, обеспечение пополнения и сохранности книжных фондов. 5. Укрепление имиджа Тукаевского муниципального

	района как МО с высоким уровнем культуры.																				
Сроки и этапы реализации Программы	2020 – 2021 г.г.																				
Объемы и источники финансирования Программы	<p>Местный бюджет, средства от внебюджетной и иной деятельности, иные источники, разрешенные действующим законодательством. Объемы финансирования носят прогнозный характер и подлежат ежегодной корректировке с учетом возможностей бюджета Тукаевского муниципального района.</p> <p><i>Тыс. рублей</i></p>																				
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Источники финансирования</th> <th>2020</th> <th>2021</th> </tr> <tr> <th>1</th> <th>5</th> <th>6</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Местный бюджет</td> <td>92 474,65</td> <td>93289,60</td> </tr> <tr> <td>Республиканский бюджет</td> <td>24518,70</td> <td>20520,00</td> </tr> <tr> <td>Спонсорская помощь</td> <td>0,0</td> <td>0,</td> </tr> <tr> <td>ИТОГО:</td> <td>116993,35</td> <td>113809,6</td> </tr> </tbody> </table>	Источники финансирования	2020	2021	1	5	6	Местный бюджет	92 474,65	93289,60	Республиканский бюджет	24518,70	20520,00	Спонсорская помощь	0,0	0,	ИТОГО:	116993,35	113809,6		
	Источники финансирования	2020	2021																		
	1	5	6																		
	Местный бюджет	92 474,65	93289,60																		
Республиканский бюджет	24518,70	20520,00																			
Спонсорская помощь	0,0	0,																			
ИТОГО:	116993,35	113809,6																			
Ожидаемые результаты реализации Программы	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ремонт и строительство объектов культурного назначения. 2. Формирование и укрепление материальной и информационной инфраструктуры единого культурного пространства района. 3. Перевод отрасли на инновационный путь развития, изменение культуры в наиболее развитые и привлекательные сферы общественной деятельности, в том числе через широкое внедрение информационных технологий. 4. Увеличение числа квалифицированных специалистов в течение года. 																				

Раздел 1. Характеристика проблем и необходимость их решения программными методами

Особое место в жизни Тукаевского района занимает культура досуга его жителей. В сфере культуры поставлены задачи, ведь её многообразие – это та базовая основа, которая позволяет личности жить в гармонии с общечеловеческой национальной культурой, развивать общество и индивидуальное своеобразие своей личности.

Количество культурно – досуговых учреждений по состоянию на 01.01.2019г. составляет 42 (в 2018 году – 42), передвижные – 0. За 2019 год учреждениями культуры муниципального района проведено 7055 культурно–массовых мероприятий (в 2018 году 5869, рост на 20,2%), в том числе 5853 культурно–досуговых мероприятий, что на 15,2 % выше показателей 2018 года (в 2018 году – 5078), при этом в среднем на 1 клуб приходится 139 культурно – массовых мероприятия (из них 120 культурно – досуговых). Из общего числа культурно – досуговых мероприятий – 1878 (в 2018 году – 1534) проводятся для детей до 14 лет включительно.

В районе осуществляют свою деятельность 253 клубных формирований, которые посещают 7055 человек (увеличение по сравнению с 2018 годом на 9%). Из общего числа формирований – 128 являются формированиями самодеятельного народного творчества, в том числе 63 для детей до 14 лет, количества воспитанников 975 человека.

Учреждения культуры превратились в настоящие идеологические центры на селе. Увлекательно проходят в течение года КВНы, различные конкурсы, фестивали песен и танцев, театральные фестивали, творческие отчеты, праздники малых деревень и улиц, гусяного пера, проводы зимы, первой борозды, первого снопа. В каждой деревне есть свои артисты, свои праздники, свои коллективы художественной самодеятельности. Они регулярно участвуют во всероссийских международных, республиканских, зональных, районных фестивалях, конкурсах и занимают призовые места. Гордость района – Детский образцовый коллектив «Питрау» Мелекесского сельского дома культуры, известен зрителям не только в Татарстане, но и в России.

В районе с каждым годом все больше внимания уделяется народному творчеству. Уже давно функционируют фольклорные и танцевальные ансамбли, хор ветеранов.

Благодаря Грантам Правительства Республики Татарстан и грантовой поддержке Министерства культуры Республики Татарстан был организован Республиканский фестиваль «Жив народ – живет Илгам!» («Халык яшәгәндә, Илһам яшәр!»), посвященный творчеству народного артиста Татарстана, Каракалпакстана, России, лауреата Государственной премии РТ имени Г.Тукая, обладателя награды «Золотой Аполлон» Ильгана Гильметдиновича Шакирова – уроженца Тукаевского муниципального района.

Кадровая обеспеченность в сфере культуры характеризуется численностью штатных работников в учреждениях культуры Тукаевского муниципального района, которая по состоянию на 01.01.2019 г. составила 216 человек, в том числе 154 специалиста из них:

– клубных работников – 94,

- библиотечных – 40,
- в учебных заведениях – 18,
- в музее – 2.

3 работника культуры удостоены почетного звания «Заслуженный работник культуры Республики Татарстан», 1 работник – звания «Заслуженный артист РТ», 1 работник награжден Нагрудным знаком Республики Татарстан «За достижения в культуре».

Для стимулирования лучших работников отрасли культуры проводятся муниципальные конкурсы, где главный приз – денежная премия: «Лучший работник культурно–досугового учреждения», Кубок «Лучшее муниципальное культурно–досуговое учреждение», «Лучшая библиотека», победители Международных, Всероссийских, Республиканских соревнований и конкурсов.

Библиотечное обслуживание населения Тукаевского муниципального района осуществляют 30 библиотек Муниципального бюджетного учреждения «Централизованная библиотечная система Тукаевского муниципального района». Из них 29 библиотек расположены в сельской местности, организовано 34 внестационарных пунктов обслуживания, 1463 удалённых пользователя. Структуру центральной районной библиотеки составляют: отдел методико–библиографических и инновационных работ, отдел автоматизации библиотечных процессов и комплектования библиотечного фонда.

По состоянию на 01 января 2019г. величина совокупного библиотечного фонда составляет 319426 экземпляров книг, брошюр, периодических изданий и аудиовизуальных документов. Балансовая стоимость фонда составляет 14 544 577,63руб.

Среди зданий сельских клубов и сельских домов культуры отсутствуют объекты культурного наследия. В здании СК, СДК находится 23 сельские библиотеки; в МФЦ – 2 (Круглопольская, Ст.Ерыклинская), в здании школ совместно с детским садом, средней школой, сельским поселением, СДК – 1 (Семекеевская); совместно с детским садом, средней школой, сельским поселением – 2 (Калмиинская, Биурганская); с СК, детским садом, начальной школой, ФАП – 1 (Мрясовская). МБУ «ЦБС Тукаевского муниципального района» находится в здании администрации Тукаевского муниципального района.

Все помещения библиотек находятся в оперативном управлении.

Общая площадь помещений библиотек 1988,90 кв. м. В том числе для хранения фонда – 955 кв. м, для обслуживания пользователей – 1033,90 кв. м.

Библиотечными услугами в Тукаевском муниципальном районе пользуются 16331 человек (из них – 4 936 дети). Централизованная библиотечная система имеет 76 компьютеров, 40 единиц копировально – множительной техники, 7 проекторов. 28 библиотек имеют доступ к сети Интернет, 30 библиотек обеспечены компьютерной техникой. Посадочные места для пользователей 389 из них 22 компьютеризованных посадочных места с возможностью доступа к электронным ресурсам библиотеки, из них, 20с возможностью выхода в Интернет.

Все библиотеки Тукаевского района в количестве 30 единиц имеют веб–страницу на портале НЭБ, 3 библиотеки ведут свои страницы в группе ВКонтакте, Instagram.

Обновление книжного фонда в среднем от общего фонда по Централизованной библиотечной системе составляет 3,3 % (по федеральным

стандартам – 5–7 %, по Международным стандартам ИФЛА не менее 5 %). Соответствующее обновление книжного фонда Централизованной библиотечной системы, приведет к росту количества читателей в библиотеках Тукаевского муниципального района.

Тукаевский муниципальный район совместно с Набережночелнинским филиалом ГБУК РТ «Татаркино» ежемесячно проводит различные тематические кинопросмотры. Информация о рекламно – информационной работе осуществляется через афиши (на рекламно–информационных стендах) и на совещаниях с руководителями СДК, СК, МФЦ. Сегодня в районе ведётся работа по показу фильмов разного тематического направления. Набережночелнинский филиал ГБУК РТ «Татаркино» предоставляет художественные фильмы для зрителей разных возрастов.

Учреждения культуры работают в 6 основных направлениях (мероприятия):

- посвященные знаменательным и историческим датам;
- развитию и сохранению государственных языков республики Татарстан;
- профилактике наркомании, алкоголизма, табакокурения, СПИДа и пропаганде здорового образа жизни;
- профилактике терроризма и экстремизма, укреплению межнационального согласия и воспитания толерантности;
- профилактике правонарушений и формированию правового сознания.

В 2018 году выигран грант в республиканском конкурсе Правительства Республики Татарстан для поддержки проектов творческих коллективов муниципальных учреждений культуры и искусства:

- в номинации «Библиотечное дело» Творческий проект «БиBTravel», Иштеряковской сельской библиотеки МБУ «Централизованная библиотечная система Тукаевского муниципального района» – сумма 152 550;
- в номинации «Культурно–досуговая деятельность» Творческий проект «Побасенка», Иштеряковский сельский дом культуры МБУ «Центр культуры и досуга Тукаевского муниципального района» – сумма 154 800;
- в номинации «Художественное–эстетическое образование» Творческий проект «Яркость палитры» МБУ ДО «Детская школа искусств» – сумма 188 000.

В Конкурсе на получение денежного поощрения лучшими муниципальными учреждениями культуры, находящимися на территориях сельских поселений Республики Татарстан и их работниками:

- в номинации «Лучшая библиотека, находящаяся на территории сельского поселения Республики Татарстан» Мусабай–Заводская сельская библиотека МБУ «Централизованная библиотечная система Тукаевского муниципального района» – сумма 100 000;
- в номинации «Лучшие работники муниципальных учреждений культуры, находящихся на территориях сельских поселений Республики Татарстан» заведующий Комсомольской сельской библиотекой – сумма 50 000;
- в номинации «Лучшее учреждение культурно–досугового типа, находящееся на территории сельского поселения Республики Татарстан» Мелекесский сельский дом культуры МБУ «Центр культуры и досуга Тукаевского района» – сумма 100 000;
- в номинации «Лучший музей, находящийся на территории сельского поселения Республики Татарстан» МБУК «Музей боевой славы «Гиндукуш» – сумма 100 000;

- в номинации «Лучшее учреждение дополнительного образования детей отрасли культуры, находящееся на территории сельского поселения Республики Татарстан» МБУ ДО «Детская школа искусств» – сумма 100 000;
- в номинации «Лучшие работники муниципальных учреждений культуры, находящихся на территориях сельских поселений Республики Татарстан» научный сотрудник, корреспондентского пункта виртуального музея Великой отечественной войны МБУК «Музей боевой славы «Гиндукуш» – сумма 50 000;
- в номинации «Лучшие работники муниципальных учреждений культуры, находящихся на территориях сельских поселений Республики Татарстан» директор Князевского сельского дома культуры МБУ «Центр культуры и досуга Тукаевского муниципального района» – сумма 50 000;
- в номинации «Лучшие работники муниципальных учреждений культуры, находящихся на территориях сельских поселений Республики Татарстан» директор Мелекесского сельского дома культуры МБУ «Центр культуры и досуга Тукаевского муниципального района» – сумма 50 000.

В 2019 году выиграны гранты в конкурсе на получение денежного поощрения лучшими муниципальными учреждениями культуры, находящимися на территориях сельских поселений Республики Татарстан и их работниками:

- в номинации «Лучшее учреждение культуры, находящееся на территории сельского поселения Республики Татарстан» – Староерыклинский МФЦ «Дуслык» – 100 000;
- в номинации «Лучшая библиотека, находящаяся на территории сельского поселения Республики Татарстан» – Яна Булякская сельская библиотека МБУ «Централизованная библиотечная система Тукаевского муниципального района» – 100 000;
- в номинации «Лучшая библиотека, находящаяся на территории сельского поселения Республики Татарстан» – Тлянче – Тамакская сельская библиотека МБУ «Централизованная библиотечная система Тукаевского муниципального района» – 100 000;
- в номинации «Лучшее учреждение дополнительного образования, находящееся на территории сельского поселения» МБОУ ДОД «Детская школа искусств» – 100 000;
- в номинации «Яркость палитры» МБОУ ДОД «Детская школа искусств» – 188 000;
- в номинации «Лучшие работники муниципальных учреждений культуры, находящихся на территориях сельских поселений Республики Татарстан» победителем стала заведующий Бурдинской СБ Маслова Елена Валериевна – 50 000;
- в номинации «Лучшие работники муниципальных учреждений культуры, находящаяся на территории сельского поселения Республики Татарстан» – директор Тлянче – Тамакского сельского дома культуры – 50 000;
- в номинации «Лучшие работники муниципальных учреждений культуры, находящихся на территориях сельских поселений Республики Татарстан» победителем стала заведующий Бурдинской СБ Маслова Елена Валериевна МБУ «Централизованная библиотечная система Тукаевского муниципального района» – 50 000;

- Грант Министерство культуры Республики Татарстан «Преодоление границ» – Тлянче – Тамакский сельский дом культуры – 200 000.
- Строительство Новопоселковского СДК рамках «Благотворительного фонда «Татнефть» – 3 264 988,00 рублей;
- Капитальный ремонт Новотроицкого СДК в рамках «Республиканской программы капитального ремонта и строительства сельских клубов» – 13 549 780,00.

Основной проблемой, не позволяющая организовать работу культурно-досуговых учреждений является недостаточная и морально-устаревшая материально-техническая база, которая востребована в современных условиях. Культурно-досуговую деятельность, поддержку народного творчества и любительских объединений осуществляет МБУ «Центр культуры и досуга Тукаевского муниципального района», включающее в себя 42 КДУ. В настоящее время работают 13 народных коллективов. Ежегодно муниципальные культурно-досуговые учреждения проводят более 7055 культурно-массовых мероприятий, которые посещают более 601404 человека. Из них, 24,24 % мероприятия для детей. В муниципальных учреждениях действует 253 клубных формирований (коллективы любительского художественного творчества и клубы по интересам), в которых занимается 3748 человек.

Одной из задач повышение доступности социокультурной деятельности для граждан с ограниченной возможностью здоровья. Для этого необходимо совершенствовать систему льгот на посещение мероприятий и продолжать работу по обеспечению доступной среды.

Организация досуга подростков и молодежи направлена на адаптацию подрастающего поколения, воспитание патриотизма, здорового образа жизни.

Все муниципальные учреждения культуры участвуют в реализации межведомственных плановых мероприятий, некоторые из них являются участниками республиканских и муниципальных целевых программ и грантов. В рамках реализации республиканской и муниципальной программ по строительству сельских клубов построено 5 объектов и 10 отремонтировано. Требуется капитального ремонта 25 учреждений культуры.

Художественное и музыкальное начальное образование в Тукаевском муниципальном районе предоставляют 1 учреждение дополнительного образования детей – Детская школа искусств с охватом 240 детей от 6 до 18 лет. В 2012 году родительская плата была отменена Постановлением Руководителя Исполнительного комитета № 169 от 02.02.2012. В целом система дополнительного образования в районе достаточно развита и находится на высоком уровне. На сегодняшний день ДШИ нуждается в собственном здании.

Основными путями решения имеющихся проблем является:

- обновление материально-технической базы учреждения
- приобретение собственного автотранспорта
- расширение сети филиалов ДШИ
- увеличение контингента учащихся
- привлечение молодых специалистов для работы в сельской местности
- приобретение уникального оборудования (концертных музыкальных инструментов, свето – и звуко – технического оборудования, фондового и экспозиционного оборудования, специальных сценических средств, сценической одежды и костюмов, обуви).

Комплекс мероприятий, предусмотренных Программой, позволит значительно повысить результативность и качество работы муниципальных учреждений культуры, создать новые культурные продукты и проекты. Применение программных методов управления сферой культуры позволит достичь положительных количественных и качественных изменений в предоставлении культурных услуг населению, а именно:

- увеличится количество мероприятий, соответственно, и посетителей;
- повысится обеспеченность жителей книжным фондом Централизованной библиотечной системы;
- улучшится качество культурно–досуговой деятельности за счёт строительства новых зданий сельских Домов культуры, создания необходимых материально–технических условий в других культурно–досуговых учреждениях;
- повысится престиж профессии творческого работника, за счёт повышения заработной платы ведущим специалистам при использовании новой системы оплаты труда;
- снизится доля муниципальных учреждений культуры, требующих капитального ремонта.

Анализ современного состояния отрасли «культура» Тукаевского муниципального района позволяет сделать принципиально важные для управления отраслью культуры выводы:

– в рамках современной муниципальной политики культура наряду со здравоохранением, социальной защитой, общественной безопасностью, общим образованием, физкультурой и спортом, молодежной политикой, реализует социальную задачу;

– в культуре необходимо поддерживать процессы, способствующие общественной эффективности, доступности услуг и развитию ресурсов;

– результаты деятельности в отрасли культуры оцениваются с учетом конкретных числовых индикаторов, отраслевых нормативов и показателей.

Реализация Программы нацелена на повышение уровня нравственно–эстетического и духовного развития общества, сохранению преемственности и обеспечению условий долгосрочного развития культурных традиций Тукаевского муниципального района, расширению спектра информационно–образовательных, культурно–просветительских, интеллектуально–досуговых услуг, предоставляемых населению, повышению их качества, комфортности предоставления, уровня соответствия запросам пользователей.

Раздел 2. Основные цели, задачи Программы, сроки и этапы ее реализации

Цель Программы:

Удовлетворение потребностей населения в сфере культуры и искусства, повышение привлекательности и эффективности деятельности учреждений культуры и дополнительного образования Тукаевского муниципального района.

Достижение данной цели предполагается посредством решения взаимосвязанных и взаимодополняющих задач, отражающих установленные полномочия органов власти в сфере культуры.

Задачи Программы:

1. Создание оптимальных условий, оснащение и совершенствование

материально–технической базы муниципальных учреждений культуры и дополнительного образования.

2. Создание условий для доступности участия всего населения в культурной жизни, а также вовлеченности детей, молодежи, лиц среднего и пожилого возраста в активную социокультурную деятельность, в том числе, и на селе.

3. Обеспечение эффективного функционирования сферы культуры.

4. Информатизация библиотек, обеспечение пополнения и сохранности книжных фондов.

5. Укрепление имиджа Тукаевского муниципального района как муниципальное образование с высоким уровнем культуры.

Задачи ориентированы на реализацию прав граждан в области культуры, установленных в Положениях статьи 44 Конституции Российской Федерации, что относится к стратегическим национальным приоритетам.

Программа реализуется в 2020–2021 гг.

Раздел 3. Обоснование ресурсного обеспечения Программы

Объемы финансирования носят прогнозный характер и подлежат ежегодной корректировке.

Тыс. рублей

Источники финансирования	2020	2021
1	5	6
Местный бюджет	92 474,65	93289,60
Республиканский бюджет	24518,70	20520,00
Спонсорская помощь	0,0	0,0
ИТОГО:	116993,35	113809,6

Раздел 4. Механизм реализации Программы

Общее руководство ходом реализации Программы осуществляет заместитель руководителя Исполнительного комитета Тукаевского муниципального района по социальным вопросам.

Формы и методы организации управления реализацией Программы определяются государственным заказчиком – координатором Программы в соответствии с законодательством Российской Федерации.

Исполнителями Программы являются: Отдел культуры Исполнительного комитета района, муниципальные бюджетные учреждения, муниципальное бюджетное учреждение культуры и муниципальное бюджетное учреждение дополнительного образования, а также юридические и (или) физические лица, определенные в соответствии с законодательством РФ о размещении заказов на поставку товаров, выполнение работ, оказание услуг для муниципальных нужд.

Для комплексного решения целей и задач, координации работы в рамках реализации Программы, выработан порядок взаимодействия всех соисполнителей:

– направление совместной деятельности в рамках реализации Программы устанавливается ежегодными планами деятельности отрасли;

– система координационных действий включает в себя плановое проведение совещаний, конференций, круглых столов по текущим вопросам реализации Программы.

Общий контроль за ходом реализации Программы осуществляет заместитель руководителя Исполнительного комитета Тукаевского муниципального района по социальным вопросам.

Текущий контроль:

– ежеквартально, до 25 числа месяца, следующего за отчетным периодом, в Исполнительный комитет Тукаевского муниципального района – статистическую, справочную и аналитическую информацию о подготовке и реализации муниципальных программ, а также эффективности использования финансовых средств с заполнением формы;

– ежегодно, до 1 марта года, следующего за отчетным периодом, в Исполнительный комитет Тукаевского муниципального района, Финансово–бюджетную палату Тукаевского муниципального района – информацию о ходе работ по реализации программ и эффективности использования финансовых средств.

К сводному отчету за год должна быть приложена информация о невыполненных мероприятиях.

Раздел 5. Оценка эффективности Программы

Улучшение значений целевых показателей (индикаторов) в рамках реализации Программы предполагается за счет:

– прозрачности и открытости деятельности учреждений и организаций отрасли культуры;

– роста качества и эффективности муниципального управления в сфере культуры;

– мотивации работников культуры;

– внедрения современных информационных и инновационных технологий в сфере культуры;

– увеличения объемов бюджетного и внебюджетного финансирования рассматриваемой сферы.

Ожидаемые результаты реализации Программы.

1. Обновление объектов культурного назначения:

1.1. Строительство новых объектов в населенных пунктах ТМР за счет средств Республики Татарстан и местного бюджета:

Наименование объекта	Год	Сумма тыс.руб.		
		РБ	МБ	ФБ
Сосновоборский МФЦ	2020	–		
Новомусабайский МФЦ	2021	–		

1.2. Проведение капитального ремонта за счет средств Республики Татарстан и местного бюджета:

Наименование объекта	Год	Сумма тыс.руб.			
		РБ	МБ	ФБ	Сп. помощь
Малошильнинский СДК	2020	24518,70			

Мелекесский СДК	2020	20940,31			
Шильнебашский СДК	2021	20520,00			

2. Формирование и укрепление материальной и информационной инфраструктуры единого культурного пространства района.

3. Перевод отрасли на инновационный путь развития, превращение культуры в наиболее развитые и привлекательные сферы общественной деятельности, в том числе, через широкое внедрение информационных технологий.

4. Увеличение доли специалистов, повысивших квалификацию в течение года, в общей численности специалистов.

Формирование благоприятной культурной среды, создание которой и есть миссия учреждений культуры, влияет в итоге не только на общую социальную атмосферу, но и на экономическое развитие Тукаевского муниципального района.

Целевые индикаторы и показатели эффективности реализации Программы

Показатели	Базовый показатель 2020	2021
1	3	4
Строительство учреждений культуры	1	1
Количество объектов муниципальных учреждений культуры и дополнительного образования детей, в которых проводился капитальный ремонт, зданий	2	1
Посещаемость населением мероприятий, проводимых учреждениями культуры, разы	7,7	7,8
Удельный вес населения, участвующего в культурно-досуговых мероприятиях на платной основе, проводимых муниципальными учреждениями культуры, %	15,4	15,4
Доля детей, посещающих клубные формирования на базе культурно-досуговых учреждений, от общего количества участников клубных формирований, %	11,0	12,0
Удельный вес населения, участвующего в работе клубных формирований (кружки, секции, клубы по интересам), ед.:	5,5	5,6
Количество зрителей, посетивших кинотеатр, чел.	0	0
Количество кинопоказов, ед.	493	500
Расходы консолидированного бюджета муниципального образования на культуру в расчете на одного жителя, рублей	2214,64	2234,16
Доля учащихся – победителей и призеров конкурсов, фестивалей, выставок различного статуса от общего количества учащихся детских школ искусств, %	80	90
Доля детей, охваченных дополнительным образованием в сфере культуры, %	17	20
Обеспеченность учреждений культуры специалистами, %	80,0	85,0
Результативность участия (лауреаты и дипломанты) самодеятельных коллективов и отдельных исполнителей культурно-досуговых учреждений, учащихся и преподавателей учреждений дополнительного образования детей в республиканских, во всероссийских и международных конкурсах и фестивалях	140	170

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ТУКАЙ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ БАШКАРМА КОМИТЕТЫ**

КАРАР

«23»06 2020 ел

Яр Чаллы ш.

№ 2287

«2020–2021 елларга Тукай муниципаль районы мәдәниятен үстерү» район программасын раслау турында

Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә һәм Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы мәдәният өлкәсендә дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыру максатында

КАРАР БИРӘ:

1. «2020–2021 елларга Тукай муниципаль районы мәдәниятен үстерү» район программасын расларга.
2. Тукай муниципаль районының финанс – бюджет палатасына әлеге максатларга жирле бюджетта каралган ассигнованиеләр чикләрендә программаны финанслауны тәкъдим итәргә.
3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы муниципаль районының рәсми сайтында һәм Татарстан Республикасы рәсми хокукый мәгълүмат порталында урнаштырырга.
4. Әлеге карар үтәлешен контрольдә тотуны район Башкарма комитеты Житәкчесенең социаль мәсьәләләр буенча урынбасары И.Ш. Бариевка йөкләргә.

Башкарма комитет Житәкчесе

Л.Г. Авзалов

Тукай муниципаль районы Башкарма
комитетының 20 20 елның
23.06 2020 номерлы
караына кушымта

**«2020–2021 елларга
Тукай муниципаль районы мәдәниятен үстерү»
муниципаль программасы**

Программа паспорты

Программаның исеме	«2020–2021 елларга Тукай муниципаль районы мәдәниятен үстерү» муниципаль программасы
Программаны эшләү өчен нигезләр	«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131–ФЗ номерлы Федераль закон; «2014–2021 елларга «Татарстан Республикасы мәдәниятен үстерү» дәүләт программасын раслау турында» 2013 елның 16 декабрэндәге 997 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары; РФ Бюджет кодексының 179 статьясы
Программаның заказчысы	Татарстан Республикасы Тукай муниципаль районы башкарма комитеты (алга таба – ТМР Башкарма комитеты)
Программаны эшләүче	Тукай муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният бүлеге
Программаны башкаручы һәм ярдәмче башкаручылар	Тукай муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният бүлеге һәм ярдәмче башкаручылар: 1. «Тукай муниципаль районы мәдәният һәм ял үзәге» МБУ. 2. «Тукай муниципаль районы үзәкләштерелгән китапханәләр системасы» МБУ. 3. Тукай муниципаль районы «Гиндукуш» хәрби дан музейе МБМУ. 4. Тукай муниципаль районы «Балалар сәнгать мәктәбе» МБӨББУ.
Программаның максатлары һәм бурычлары	Программаның максатлары: Мәдәният һәм сәнгать өлкәсендә халык ихтыяжын канәгатьләндерү, Тукай муниципаль районы мәдәният һәм өстәмә белем бирү учреждениеләре эшчәнлегенә жәлеп итүчәнлеген һәм нәтижәлелеген арттыру. Программаның бурычлары: 1. Муниципаль мәдәният һәм өстәмә белем бирү учреждениеләренә матди–техник базасын тәэмин итү һәм камилләштерү. 2. Халыкның мәдәни тормышта катнашуына, шулай ук балаларны, яшьләрне, урта һәм өлкән яшьтәге затларны актив социомәдәни эшчәнлеккә, шул исәптән авылда да, жәлеп итүгә шартлар тудыру. 3. Мәдәният өлкәсенә нәтижәле эшләвен тәэмин итү. 4. Китапханәләргә мәгълүматлаштыру, китап фондларының тулылыгын һәм сакланышын тәэмин итү. 5. Мәдәният дәрәжәсе югары булган муниципаль берәмлек буларак Тукай муниципаль районы имиджын ныгыту.
Программаны	2020–2021 еллар

<p>тормышка ашыру вакыты һәм этаплары</p>																			
<p>Программаны финанслау күләмнәре һәм чыганақлары</p>	<p>Жирле бюджет, бюджеттан тыш һәм башка төр эшчәнлектән акчалар, гамәлдәге законнар белән рөхсәт ителгән башка чыганақлар. Финанслау күләме фаразланган характерда һәм аңа Тукай муниципаль районы бюджеты мөмкинлекләрен исәпкә алып, ел саен төзәтмәләр кертелергә тиеш.</p> <p><i>Мең сумнарда</i></p> <table border="1" data-bbox="715 506 1273 792"> <thead> <tr> <th>Финанслау чыганақлары</th> <th>2020</th> <th>2021</th> </tr> <tr> <th>1</th> <th>5</th> <th>6</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Жирле бюджет</td> <td>92 474,65</td> <td>93289,60</td> </tr> <tr> <td>Республика бюджеты</td> <td>24518,70</td> <td>20520,00</td> </tr> <tr> <td>Спонсорлык ярдәме</td> <td>0,0</td> <td>0,0</td> </tr> <tr> <td>БАРЛЫҒЫ:</td> <td>116993,35</td> <td>113809,6</td> </tr> </tbody> </table>	Финанслау чыганақлары	2020	2021	1	5	6	Жирле бюджет	92 474,65	93289,60	Республика бюджеты	24518,70	20520,00	Спонсорлык ярдәме	0,0	0,0	БАРЛЫҒЫ:	116993,35	113809,6
Финанслау чыганақлары	2020	2021																	
1	5	6																	
Жирле бюджет	92 474,65	93289,60																	
Республика бюджеты	24518,70	20520,00																	
Спонсорлык ярдәме	0,0	0,0																	
БАРЛЫҒЫ:	116993,35	113809,6																	
<p>Программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижәләре</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Мәдәни билгеләнештәге объектларны ремонтлау һәм төзү. 2. Районның бердәм мәдәни киңлегенә матди һәм мәғлүмати инфраструктурасын формалаштыру һәм ныгыту. 3. Тармакны инновацион үсеш юлына күчерү, мәдәниятне ижтимагый эшчәнлекнең иң алга киткән һәм кызыктыргыч өлкәсенә, шул исәптән мәғлүмати технологияләргә киң кулланылышка кертү аша үзгәртү. 4. Ел дәвамында квалификацияле белгечләр санын арттыру. 																		

1 бүлек. Проблемаларның характеристикасы һәм аларны программа методлары белән хәл итү зарурлыгы

Тукай районы тормышында аның халкының ял итү культурасы аерым урын алып тора. Мәдәният өлкәсендә бурычлар куелды, чөнки аның күптөрлелеге – ул шәхескә гомумкешелек милли мәдәнияте белән гармониядә яшәргә, жәмгыятьне һәм шәхеснең шәхси үзенчәлеген үстерергә мөмкинлек бирә торган нигез.

2009 елның 1 январена мәдәни–ял учреждениеләре саны – 42 (2018 елда – 42), күчмә – 0. 2019 елда муниципаль районның мәдәният учреждениеләре тарафыннан 7055 мәдәни–массакуләм чара (2018 елда – 5869, үсеш – 20,2%) үткәрелде, шул исәптән 5853 мәдәни–ял чарасы, бу 2018 ел күрсәткечләреннән 15,2% ка артыграк (2018 елда – 5078), шул ук вакытта 1 клубка уртача 139 мәдәни–массакуләм чара туры килә (шулардан 120се мәдәни–ял итү чарасы). Мәдәни–ял чараларының гомуми саныннан 1878н (2018 елда – 1534) 14 яшькә кадәрге балалар өчен уздырыла.

Районда 253 клуб оешмасы эшли, аларга 7055 кеше йөри (2018 ел белән чагыштырганда 9%ка арту). Аларның 128е үзешчән халык ижаты берләшмәләре булып тора, шул исәптән 63е – 14 яшькә кадәрге балалар өчен, тәрбияләнүчеләр – 975 кеше.

Мәдәният учреждениеләре авылда чын идеология үзәкләренә әверелде. Ел дәвамында ШТКлары, төрле конкурслар, жыр һәм бию фестивальләре, театр фестивальләре, ижәт отчетлары, кече авыллар һәм урамнар, каз каләме, кыш озату, беренче буразна, беренче көлтә бәйрәмнәре мавыктыргыч уза. Һәр авылның үз артистлары, бәйрәмнәре, үзешчән сәнгать коллективлары бар. Алар даими рәвештә бөтенроссия, халыкара, республика, зона, район фестивальләрендә, конкурсларда катнашалар һәм призлы урыннар алалар. Мәләкәс авыл мәдәният йортының «Питрау» балалар үрнәк коллективы – район горурлыгы, тамашачыларга Татарстанда гына түгел, Россиядә дә билгеле.

Районда халык ижатына елдан–ел күбрәк игътибар бирелә. Күптәннән фольклор һәм бию ансамбльләре, ветераннар хоры эшли.

Татарстан Республикасы Хөкүмәте грантлары һәм Татарстан Республикасы Мәдәният министрлыгының грант ярдәме белән Татарстанның, Каракалпакстанның, Россиянең халык артисты, Г.Тукай исемендәге Дәүләт премиясе лауреаты, «Алтын Аполлон» бүләге иясе Илһам Гыйльметдин улы Шакиров ижатына багышланган «Жив народ – живет Илгам!» («Халык яшәгәндә, Илһам яшәр!») республика фестивале оештырылды.

Мәдәният өлкәсендә кадрлар белән тәэмин ителеш Тукай муниципаль районының мәдәният учреждениеләрендә штаттагы хезмәткәрләр саны белән характерлана, ул 2019 елның 1 январена 216 кеше тәшкил итә, шул исәптән 154 белгеч, шулар арасынан:

- клуб хезмәткәрләре – 94,
- китапханә хезмәткәрләре – 40,
- уку йортларында – 18,
- музейда – 2.

3 мәдәният хезмәткәре «Татарстан Республикасының атказанган мәдәният хезмәткәре» дигән мактаулы исемгә, 1 хезмәткәр – «Татарстан Республикасының

атказанган артисты» исеменә, 1 хезмәткәр «Мәдәнияттәге казанышлары өчен» Татарстан Республикасы күкрәк билгесенә лаек булды.

Мәдәният тармагының иң яхшы хезмәткәрләрен кызыксындыру өчен, муниципаль конкурслар уздырыла (анда төп бүләк – акчалата премия): «Мәдәни–ял учреждениесенә иң яхшы хезмәткәре», «Иң яхшы муниципаль мәдәни–ял итү учреждениесә», «Иң яхшы китапханә» кубогы, халыкара, бөтенроссия, республика ярышлары һәм конкурслары жиңүчеләре.

Тукай муниципаль районы халкына китапханә хезмәтен «Тукай муниципаль районы үзәкләштерелгән китапханәләр системасы» муниципаль бюджет учреждениесенә 30 китапханәсә күрсәтә. Шуларның 29ы авыл жирлегендә урнашкан, 34 стационар булмаган хезмәт күрсәтү пункты оештырылган, 1463 кеше читтән торып файдалана. Район үзәк китапханәсенә структурасын методик–библиография һәм инновацион эшләр бүлгә, китапханә процессларын автоматлаштыру һәм китапханә фондын туплау бүлгә тәшкит итә.

2009 елның 1 январена гомуми китапханә фонды 319426 данә китап, брошюралар, вакытлы басмалар һәм аудиовизуаль документлар тәшкит итә. Фондның баланс бәясә 14 544 577,63 сум тәшкит итә.

Авыл клублары һәм авыл мәдәният йортлары арасында мәдәни мирас объектлары юк. Авыл клубы, авыл мәдәният йорты бинасында 23 авыл китапханәсә урнашкан, күпфункцияле үзәктә – 2 (Круглое Поле, Иске Жирекле), мәктәпләр бинасында балалар бакчасы, урта мәктәп, авыл жирлегә, авыл мәдәният йорты (Сәмәкәй) белән берлектә – 1; балалар бакчасы, урта мәктәп, авыл жирлегә белән берлектә – 2 (Калмия, Бюрган) , авыл клубы, балалар бакчасы, башлангыч мәктәп, ФАП белән – 1 (Мерәс) китапханә урнашкан. «Тукай муниципаль районы үзәкләштерелгән китапханәләр системасы» МБУ Тукай муниципаль районы администрациясә бинасында урнашкан.

Китапханәләрнең барлык биналары да оператив идарәдә.

Китапханәләрнең гомуми мәйданы 1988,90 кв. м. Шул исәптән фондны саклау өчен – 955 кв. м, кулланучыларга хезмәт күрсәтү өчен – 1033,90 кв. м.

Тукай муниципаль районында китапханә хезмәтеннән 16331 кеше файдалана (шуларның 4 936ы – балалар). Үзәкләштерелгән китапханәләр системасының 76 компьютеры, 40 берәмлек күчәрмә–күбәйтү техникасы, 7 проекторы бар. 28 китапханәнең Интернет челтәренә керү мөмкинлегә бар, 30 китапханә компьютер техникасы белән тәмин ителгән. Кулланучылар өчен утыру урыннары – 389, шуларның 22сә – китапханәнең электрон ресурсларыннан файдалану мөмкинлегә белән компьютерлаштырылган утыру урыны, шуларның 20сә – Интернетка чыгу мөмкинлегә белән.

30 китапханәнең НЭБ порталында веб–битләре бар, 3 китапханә ВКонтакте төркемендә, Instagramда үз битләрен алып бара.

Китап фондын яңарту Үзәкләштерелгән китапханәләр системасы буенча гомуми фондтан уртача 3,3 % тәшкит итә (федераль стандартлар буенча – 5–7 %, ИФЛАның халыкара стандартлары буенча 5% тан да ким түгел). Үзәкләштерелгән китапханәләр системасының китап фондын тиешле яңарту Тукай муниципаль районы китапханәләрендә китап укучылар санының артуына китерәчәк.

Тукай муниципаль районы «Татаркино» дәүләт бюджет мәдәният учреждениесенә Чаллы филиалы белән берлектә ай саен төрле тематик кино караулар үткәрә. Реклама–мәгълүмат эшә турында мәгълүмат афишалар аша

(реклама–мәгълүмат стендларында) һәм авыл мәдәният йорты, авыл клубы, КФҮ житәкчеләре белән киңәшмәләрдә башкарыла. Бүген районда төрле тематик юнәлештәге фильмнар күрсәтү буенча эш алып барыла. «Татаркино» ТР Дәүләт бюджет мәдәният учреждениесенең Яр Чаллы филиалы төрле яшьтәге тамашачылар өчен нәфис фильмнар тәкъдим итә.

Мәдәният учреждениеләре 6 төп юнәлештә эшли (чаралар):

- истәлекле һәм тарихи даталарга багышланган;
- Татарстан Республикасы дәүләт телләрен үстерү һәм саклау;
- наркоманияне, эчкечелекне, тәмәке тартуны, СПИДны профилактикалау һәм сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау;
- террорчылыкны һәм экстремизмны профилактикалау, милләтара татулыкны ныгыту һәм толерантлык тәрбияләү;
- хокук бозуларны профилактикалау һәм хокукый аң формалаштыру.

2018 елда муниципаль мәдәният һәм сәнгать учреждениеләренең ижат коллективлары проектларына ярдәм итү өчен Татарстан Республикасы Хөкүмәтенең республика конкурсында грант отты:

- «Китапханә эше» номинациясендә – «Тукай муниципаль районы үзәкләштерелгән китапханәләр системасы» муниципаль бюджет учреждениесе Иштирәк авыл китапханәсенең «БиBTravel» ижади проекты – 152 550 сум;
- «Мәдәни–ял итү эшчәнлегә» номинациясендә – «Тукай муниципаль районы мәдәният һәм ял үзәге» муниципаль бюджет учреждениесе Иштирәк авыл мәдәният йортының «Побасенка» ижади проекты – 154 800 сум;
- «Нәфис–эстетик белем» номинациясендә – «Балалар сәнгать мәктәбе» МБӨББУнең «Яркость палитры» ижади проекты – 188 000 сум.

Татарстан Республикасы авыл жирлекләре территорияләрендә урнашкан иң яхшы муниципаль мәдәният учреждениеләре һәм аларның хезмәткәрләре тарафыннан акчалата бүләк алу өчен конкурста:

- «Татарстан Республикасы авыл жирлегә территориясендә урнашкан иң яхшы китапханә» номинациясендә – «Тукай муниципаль районы үзәкләштерелгән китапханәләр системасы» муниципаль бюджет учреждениесе Мусабай–Завод авыл китапханәсе – 100 000 сум;
- «Татарстан Республикасы авыл жирлекләре территорияләрендә урнашкан муниципаль мәдәният учреждениеләренең иң яхшы хезмәткәрләре» номинациясендә – Комсомлец авыл китапханәсе мәдире – 50 000 сум;
- «Татарстан Республикасы авыл жирлегә территориясендә урнашкан иң яхшы мәдәни–ял итү тибындагы учреждение» номинациясендә – «Тукай районы мәдәният һәм ял үзәге» муниципаль бюджет учреждениесе Мәләкәс авыл мәдәният йорты – 100 000 сум;
- «Татарстан Республикасы авыл жирлегә территориясендә урнашкан иң яхшы музей» номинациясендә – «Гиндукуш» хәрби дан музей» муниципаль бюджет мәдәният учреждениесе – 100 000 сум;
- «Татарстан Республикасы авыл жирлегә территориясендә урнашкан мәдәният тармагында балаларга өстәмә белем бирү буенча иң яхшы учреждение» номинациясендә – «Балалар сәнгать мәктәбе» МБӨББУ – 100 000 сум;
- «Татарстан Республикасы авыл жирлекләре территорияләрендә урнашкан муниципаль мәдәният учреждениеләренең иң яхшы хезмәткәрләре» номинациясендә

– «Гиндукуш» хәрби дан музейнең Бөек Ватан сугышы виртуаль музейнең корреспондент пункты фәнни хезмәткәре – 50 000 сум;

– «Татарстан Республикасы авыл җирлекләре территорияләрендә урнашкан муниципаль мәдәният учреждениеләренең иң яхшы хезмәткәрләре» номинациясендә – «Тукай муниципаль районы мәдәният һәм ял үзәге» МБУ Князево авылы мәдәният йорты директоры – 50 000 сум;

– «Татарстан Республикасы авыл җирлекләре территорияләрендә урнашкан муниципаль мәдәният учреждениеләренең иң яхшы хезмәткәрләре» номинациясендә – «Тукай муниципаль районы мәдәният һәм ял үзәге» МБУ Мәләкәс авыл мәдәният йорты директоры – 50 000 сум.

2019 елда Татарстан Республикасы авыл җирлекләре территорияләрендә урнашкан иң яхшы муниципаль мәдәният учреждениеләре һәм аларның хезмәткәрләре тарафыннан акчалата бүләк алу өчен конкурста грантлар алынды:

– «Татарстан Республикасы авыл җирлеге территориясендә урнашкан иң яхшы мәдәният учреждениесе» номинациясендә – Иске Җирекле «Дуслык» КФУ – 100 000;

– «Татарстан Республикасы авыл җирлеге территориясендә урнашкан иң яхшы китапханә» номинациясендә – «Тукай муниципаль районы үзәкләштерелгән китапханәләр системасы» муниципаль бюджет учреждениесе Яңа Бүләк авылы китапханәсе – 100 000;

– «Татарстан Республикасы авыл җирлеге территориясендә урнашкан иң яхшы китапханә» номинациясендә – «Тукай муниципаль районы үзәкләштерелгән китапханәләр системасы» муниципаль бюджет учреждениесе Мусабай–Завод авыл китапханәсе – 100 000 сум;

– «Авыл җирлеге территориясендә урнашкан иң яхшы өстәмә белем бирү учреждениесе» номинациясендә – «Балалар сәнгать мәктәбе» МБӨББУ – 100 000;

– «Яркость палитры» номинациясендә – «Балалар сәнгать мәктәбе» МБӨББУ – 188 000;

– «Татарстан Республикасы авыл җирлекләре территорияләрендә урнашкан муниципаль мәдәният учреждениеләренең иң яхшы хезмәткәрләре» номинациясендә – Борды авыл китапханәсе мөдире Маслова Елена Валериевна – 50 000 сум;

– «Татарстан Республикасы авыл җирлеге территориясендә урнашкан муниципаль мәдәният учреждениеләренең иң яхшы хезмәткәрләре» номинациясендә – Теләнче–Тамак авыл мәдәният йорты директоры – 50 000;

– «Татарстан Республикасы авыл җирлекләре территорияләрендә урнашкан муниципаль мәдәният учреждениеләренең иң яхшы хезмәткәрләре» номинациясендә – «Тукай муниципаль районы үзәкләштерелгән китапханәләр системасы» МБУ Борды авыл китапханәсе мөдире Маслова Елена Валериевна – 50 000 сум;

– Татарстан Республикасы Мәдәният министрлыгының «Преодоление границ» гранты – Теләнче–Тамак авыл мәдәният йорты – 200 000.

– «Татнефть» хәйрия фонды кысаларында Яңа поселогының мәдәният йорты төзелеше – 3 264 988,00 сум;

– «Авыл клубларын капитал ремонтлау һәм төзү буенча республика программасы» кысаларында Новотроицкое авыл мәдәният йортына капитал ремонт ясау – 13 549 780,00.

Мәдәни–ял учреждениеләре эшен оештырырга мөмкинлек бирми торган төп проблема – хәзерге шартларда кирәкле матди–техник базаның җитәрлек булмавы

һәм мораль яктан искерүе. Мәдәни-ял итү эшчәнлеге, халык ижатына һәм һәвәскәрләр берләшмәләренә ярдәм күрсәтү «Тукай муниципаль районының мәдәният һәм ял үзәге» муниципаль бюджет учреждениесе тарафыннан гамәлгә ашырыла, ул 42 мәдәни-ял учреждениесен үз эченә ала. Хәзерге вакытта 13 халык коллективы эшли. Ел саен муниципаль мәдәни-ял учреждениеләре 7055 тән артык мәдәни-масса күләм чара уздыра, аларга 601404 кеше йөри. Шуларның 24,24%ы – балалар өчен чаралар. Муниципаль учреждениеләрдә 253 клуб оешмасы (һәвәскәрләр сәнгать ижаты коллективлары һәм кызыксыну буенча клублар) эшли, аларда 3748 кеше шөгылләнә.

Бурычларының берсе булып сәламәтлек мөмкинлекләре чикләнгән гражданныр өчен социомәдәни эшчәнлекнең үтәмлелеген арттыру тора. Моның өчен чараларга ташламалар системасын камилләштерергә һәм уңайлы мохит тәмин итү эшен дөвам итәргә кирәк.

Яшүсмерләрнең һәм яшьләрнең ялын оештыру үсеп килүче буынны адаптацияләүгә, патриотизм тәрбияләүгә, сәламәт яшәү рәвешен формалаштыруга юнәлдерелгән.

Барлык муниципаль мәдәният учреждениеләре ведомствоара план чараларын тормышка ашыруда катнаша, аларның кайберләре республика һәм муниципаль максатчан программалар һәм грантларда катнаша. Авыл клублары төзелеше буенча республика һәм муниципаль программаларны гамәлгә ашыру кысаларында 5 объект төзелде һәм 10сы ремонтланды. 25 мәдәният учреждениесе капитал ремонт таләп итә.

Тукай муниципаль районында сәнгать һәм музыкаль башлангыч белемне 1 өстәмә белем бирү учреждениесе – Балалар сәнгать мәктәбе тәкъдим итә, анда 6 яшьтән алып 18 яшькә кадәрге 240 бала белем ала. 2012 елда ата-аналар түләве Башкарма комитет Житәкчесенең 2012 елның 2 февралендәге 169 номерлы карары белән гамәлдән чыгарылды. Гомумән алганда, районда өстәмә белем бирү системасы шактый үсеш алган һәм югары дәрәжәдә тора. Бүгенге көндә балалар сәнгать мәктәбе үз бинасына мохтаж.

Булган проблемаларны хәл итүнең төп юллары булып түбәндәгеләр тора:

- учреждениенең матди-техник базасын яңарту;
- үз автотранспортын сатып алу;
- балалар сәнгать мәктәбе филиаллары челтәрен киңәйтү;
- укучылар контингентын арттыру;
- авыл жирлегендә эшләү өчен яшь белгечләргә жәлеп итү;
- уникаль жиһазлар (концерт музыкаль уен кораллары, ут һәм тавыш-техник жиһазлар, фонд һәм экспозиция жиһазлары, махсус сәхнә чаралары, сәхнә киёмнәре һәм костюмнар, аяк киеме) сатып алу.

Программада каралган чаралар комплексы муниципаль мәдәният учреждениеләре эшенең нәтижелелеген һәм сыйфатын арттырырга, яна мәдәни продуктлар һәм проектлар булдырырга мөмкинлек бирәчәк. Мәдәният өлкәсе белән идарә итүнең программалы методларын куллану халыкка мәдәни хезмәт күрсәтүдә уңай сан һәм сыйфат үзгәрешләренә ирешергә мөмкинлек бирәчәк, атап әйткәндә:

- чаралар саны, шуңа бәйле рәвештә килүчеләр дө артачак;
- халыкның Үзәкләштерелгән китапханәләр системасының китап фонды белән тәмин ителеше артачак;

– авыл мәдәният йортларының яңа биналары, башка мәдәни-ял итү учреждениеләрендә кирәкле матди-техник шартлар булдыру хисабына мәдәни-ял итү эшчәнлегенә сыйфаты яхшырачак;

– хезмәт өчен түләүнең яңа системасын кулланганда әйдәп баручы белгечләргә хезмәт хакын арттыру хисабына ижади хезмәткәр һөнәренә абруе артачак;

– капитал ремонт таләп итүче муниципаль мәдәният учреждениеләре саны кимиячәк.

Тукай муниципаль районы «мәдәният» тармагының бүгенге торышына анализ ясау мәдәният тармагы белән идарә итү өчен принципияль мөһим нәтижәләр ясарга мөмкинлек бирә:

– заманча муниципаль сәясәт кысаларында мәдәният сәламәтлек саклау, социаль яклау, ижтимагый иминлек, гомуми белем, физкультура һәм спорт, яшьләр сәясәте белән беррәттән, социаль бурычны тормышка ашыра;

– мәдәнияттә ижтимагый нәтижәлелеккә, хезмәтләрнең һәркем өчен мөмкин булуына һәм ресурсларны үстерүгә булышлык итә торган процессларга ярдәм итәргә кирәк;

– мәдәният өлкәсендәге эшчәнлек нәтижәләре конкрет сан индикаторларын, тармак нормативларын һәм күрсәткечләрен исәпкә алып бәяләнә.

Программаны тормышка ашыру жәмгыятьнең әхлакый-эстетик һәм рухи үсеше дәрәжәсен күтәргә, давамчанлыкны саклап калуга һәм Тукай муниципаль районының мәдәни традицияләрен озак сроклы үстерү шартларын тәмин итүгә, халыкка күрсәтелә торган мәгълүмати-белем бирү, мәдәни-агарту, интеллектуаль-ял хезмәтләре спектрын киңәйтүгә, аларның сыйфатын, уңайлылыгын күтәргә, кулланучылар ихтыяжларына туры килү дәрәжәсен арттыруга юнәлдерелгән.

2 бүлек. Программаның төп максатлары, бурычлары, аны тормышка ашыру сроклары һәм этаплары

Программаның максаты:

мәдәният һәм сәнгать өлкәсендә халык ихтыяжын канәгатьләндерү, Тукай муниципаль районы мәдәният һәм өстәмә белем бирү учреждениеләре эшчәнлегенә жәлеп итүчәнлеген һәм нәтижәлелеген арттыру.

Өлеге максатка ирешү мәдәният өлкәсендә хакимият органнарының билгеләнгән вәкаләтләрен чагылдыручы үзара бәйлә һәм бер-берсен тулыландыра торган бурычларны хәл итү юлы белән күздә тотыла.

Программаның бурычлары:

1. Муниципаль мәдәният һәм өстәмә белем бирү учреждениеләренә оптималь шартлар тудыру, матди-техник базасын тәмин итү һәм камилләштерү.

2. Халыкның мәдәни тормышта катнашуына, шулай ук балаларны, яшьләргә, урта һәм өлкән яшьтәге затларны актив социомәдәни эшчәнлеккә, шул исәптән авылда да, жәлеп итүгә шартлар тудыру.

3. Мәдәният өлкәсенә нәтижәле эшләвен тәмин итү.

4. Китапханәләргә мәгълүматлаштыру, китап фондларының тулылыгын һәм сакланышын тәмин итү.

5. Мәдәният дәрәжәсе югары булган муниципаль берәмлек буларак Тукай муниципаль районы имиджын ныгыту.

Бурычлар Россия Федерациясе Конституциясенә 44 статьясы нигезләмәләрендә билгеләнгән мәдәният өлкәсендә гражданнарның хокукларын гамәлгә ашыруга юнәлдерелгән, бу стратегик милли өстенлекләргә керә.

Программа 2019–2021 елларда тормышка ашырыла.

3 бүлек. Программаны ресурслар белән тәмин итүне нигезләү

Финанслау күләме фаразланган характерда һәм аңа ел саен төзәтмәләр кертеләргә тиеш.

Мең сумнарда

Финанслау чыганакалары	2020	2021
1	5	6
Жирле бюджет	92 474,65	93289,60
Республика бюджеты	24518,70	20520,00
Спонсорлык ярдәме	0,0	0,0
БАРЛЫГЫ:	116993,35	113809,6

4 бүлек. Программаны тормышка ашыру механизмы

Программаны тормышка ашыру барышына Тукай муниципаль районы Башкарма комитеты Житәкчесенә социаль мәсьәләләр буенча урынбасары гомуми житәкчелек итә.

Программаны гамәлгә ашыру белән идарә итүне оештыру формалары һәм методлары дәүләт заказчысы – Программа координаторы тарафыннан Россия Федерациясе законнары нигезендә билгеләнә.

Программаны башкаручылар: район Башкарма комитетының мәдәният бүлеге, муниципаль бюджет учреждениеләре, муниципаль бюджет мәдәният учреждениесе һәм өстәмә белем бирү муниципаль бюджет учреждениесе, шулай ук муниципаль ихтыяжлар өчен товарлар китерүгә, эшләр башкаруга, хезмәтләр күрсәтүгә заказлар урнаштыру турында РФ законнары нигезендә билгеләнгән юридик һәм (яки) физик затлар.

Максатларны һәм бурычларны комплекслы хәл итү, программаны гамәлгә ашыру кысаларында эшнә координацияләү өчен, барлык башкаручыларның үзара хезмәттәшлеге тәртибе эшләнә:

– программаны гамәлгә ашыру кысаларында уртак эшчәнлек юнәлеше ел саен тармак эшчәнлегенә планнары белән билгеләнә;

– координация гамәлләре системасы программаны гамәлгә ашыруның агымдагы мәсьәләләре буенча киңәшмәләр, конференцияләр, түгәрәк өстәлләр үткәрүне үз эченә ала.

Программаны тормышка ашыру барышына Тукай муниципаль районы Башкарма комитеты Житәкчесенә социаль мәсьәләләр буенча урынбасары гомуми житәкчелек итә.

Агымдагы контроль:

– квартал саен, хисап чорыннан соң килә торган айның 25 числосына кадәр Тукай муниципаль районы Башкарма комитетына муниципаль программаларны эзерләү һәм тормышка ашыру, шулай ук финанс чараларын куллануның

нәтижелелеге турында форманы тутырып, статистик, белешмә һәм аналитик мәгълүмат бирелә;

– ел саен, хисап чорыннан соң килүче елның 1 мартына кадәр, Тукай муниципаль районы Башкарма комитетына, Тукай муниципаль районының финанс–бюджет палатасына программаларны тормышка ашыру һәм финанс чараларын куллануның нәтижелелеге турында мәгълүмат бирелә.

Бер ел өчен жылма хисапка үтәlmәгән чаралар турында мәгълүмат теркәлергә тиеш.

5 бүлек. Программаның нәтижелелеген бәяләү

Программаны гамәлгә ашыру кысаларында түбәндәгеләр хисабына максатчан күрсәткечләрне (индикаторларны) яхшырту күздә тотыла:

– мәдәният өлкәсе учреждениеләре һәм оешмалары эшчәнлегенң үтә күренмәлелеге һәм ачыклығы;

– мәдәният өлкәсендә муниципаль идарәнең сыйфатын һәм нәтижелелеген үстерү;

– мәдәният хезмәткәрләрен мотивацияләү;

– мәдәният өлкәсендә заманча мәгълүмати һәм инновацион технологияләр кертү;

– әлеге өлкәне бюджет һәм бюджеттан тыш финанслау күләмен арттыру.

Программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижеләре

1. Мәдәни билгеләнештәге объектларны яңарту:

1.1. Татарстан Республикасы һәм жирле бюджет хисабына ТМР торак пунктларында яңа объектлар төзү:

Объектның исеме	Ел	Сумма, мең сумнарда		
		РБ	МБ	ФБ
Сосновый Бор КФҮ	2020	–		
Яңа Мусабай КФҮ	2021	–		

1.2. Татарстан Республикасы һәм жирле бюджет акчалары хисабына капитал ремонт үткөрү:

Объектның исеме	Ел	Сумма, мең сумнарда			
		РБ	МБ	ФБ	Спосорлык ярдәме
Кече Шилнә авылы мәдәният йорты	2020	24518,70			
Мәләкәс авылы мәдәният йорты	2020	20940,31			
Шилнәбаш авылы мәдәният йорты	2021	20520,00			

2. Районның бердәм мәдәни киңлегенң матди һәм мәгълүмати инфраструктурасын формалаштыру һәм ныгыту.

3. Тармакны инновацион үсеш юлына күчерү, мәдәниятне ижтимагый эшчәнлекнең иң алга киткән һәм кызыктыргыч өлкәсенә әверелдерү, шул исәптән мәгълүмати технологияләрне киң кулланылышка кертү аша да.

4. Ел дэвамында квалификацияне күтэргэн белгечлэрнең саны арту.

Мэдэният учреждениеләре миссиясе булган уңайлы мэдэни мохит формалаштыру, ул нәтижәдә, гомуми социаль атмосферага гына түгел, Тукай муниципаль районының икътисадый үсешенә дә йогынты ясый.

Программаны тормышка ашыруның максатчан индикаторлары һәм нәтижелелеге күрсәткечләре

Күрсәткечләр	2020 елгы база күрсәткече	2021
1	3	4
Мэдэният учреждениеләрен төзү	1	1
Капиталь ремонт үткәрелгән муниципаль мэдэният һәм балаларга өстәмә белем бирү учреждениеләре объектлары саны, биналар	2	1
Мэдэният учреждениеләре үткәрә торган чараларга халыкның йөрүе саны	7,7	7,8
Муниципаль мэдэният учреждениеләре тарафыннан түләүле нигездә үткәрелә торган мэдэни-ял чараларында катнашучы халыкның чагыштырма саны, %	15,4	15,4
Мэдэни-ял учреждениеләре базасында клуб берләшмәләрендә катнашучыларның гомуми саныннан клуб берләшмәләренә йөрүче балалар өлеше, %	11,0	12,0
Клуб берләшмәләре эшендә катнашучы халыкның чагыштырма саны (түгәрәкләр, секцияләр, клублар), берәмлек	5,5	5,6
Кинотеатрга килгән тамашачылар саны, кеше саны	0	0
Кино күрсәтү саны, берәмлек	493	500
Бер кешегә исәпләгәндә муниципаль берәмлекнең берләштерелгән бюджеты чыгымнары, сумнарда	2214,64	2234,16
Балалар сәнгать мәктәпләре укучыларының гомуми саныннан конкурс, фестивальләр, күргәзмәләр жиңүчеләре һәм призерлары булган укучылар өлеше, %	80	90
Мэдэният өлкәсендә өстәмә белем алучы балалар өлеше, %	17	20
Мэдэният учреждениеләрен белгечләр белән тәэмин итү, %	80,0	85,0
Үзешчән коллективларның һәм мэдэни-ял учреждениеләренә аерым башкаручыларының, балаларга өстәмә белем бирү учреждениеләре укучыларының һәм укытучыларының республика, бөтенроссия һәм халыкара конкурсларда һәм фестивальләрдә катнашу нәтижелелеге (лауреатлар һәм дипломантлар)	140	170